

osan elismert készítmények
ása sőszerűsége ellen
OSSE-től Párisban.

NOCS, mely a haját szépi és ápolja, a
hajtalajt megerősíti, a korpa kép-
kibúlását megakadályozza, annak ter-
alakot kölcsönöz és a legkésőbb korig
egy tévely árá 1 frt.

POLO OLAJ, Legjobb övszer a haj
szépi és ápolása el-
megtartja, a beteg haj új életre
mulatoson elmozdítja. Ajánlható azoknak,
olajat használnak. Egy üveg ára 1 frt.

ESSENTIA, kitűnő hatással bír a hajtalaj
szépi és ápolására, mely a hajkorpa
szépi megakadályozza, igen kedvelt fejmosszó,
hatást eszközöl a fejbőrre. Egy üveg ára

nyek hatása csodálatos!
an a haját megtartani és a kopasz-
ajánlatjuk eléggé a RAVISSANTE
SSANTE hajkezelésével vagy a RAVIS-
k óta a legnagyobb elismerésben része-
és jó, tökéletesen kielégítő tulajdon-
kelendőségnek örvendenek.

gyógyosorban mindig friss és valódi mi-
leg postafordultával megrendelhetők a

ban. "Virágosárhoz" városbátr
EF orv. gyógszertárban király-nt. 12. sz.

becses tudására hozni,
alatt a szomszéd FÜ-
ezem s egyszersmint felhi-

festékek,
umra nagyban és kicsiny-
aphatók.

mát megköszönve, kérem

Tisztelettel
tsch Albert
hatvan-ötöze szegletén.

THÉÂTRE mécanique
utczán épült nyári szinkörben.

Első fényes előadás.

I. Műsorozat:
w-Yorki rev.
teli vidék földfelmenettel.
ommodonyu művész-társulat, mely
ozosok, akrobaták, testgyakorlók és
okból.

WAGNER DIORAMA
kedvelt Drummond féle mész-
világ által.

I. zártzsek 60 kr. II. zártzsek
ny 30 kr. tanuló és katonáknak
20 kr. gyermekek 10 évig min-
csak felét fizetik.
nyitás 1/2 órákor. Kezlete 1/2
gyek válthatók a szinkör pénz-tá-
órától esteli 6 óráig
muértő közönséget tisztelettel

Gierke Fr.
Drezdából.
előadás esős időben is megtar-
szinkör padozattal és kettős
zettel el van látva.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábol petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a töbszori
Hirdetések alk. szerint a leg-
olcsóbb ártól vételek fel-
Bélyegdíj minden külső bolga-
tásért 30 kr.
Ny. litér* ben megjelölt közle-
mény minden petit sora 30 kr.
Hirdetések felvételére a kiadó
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉR-
MAN H. közv. irodájában is.
Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött kéziratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adotnak.

Sakk a parlamentnek!

A külföld alkotmányos életében, leg-
újabbban két oly eset merült fel mely a
népképviselet és kormány közül az utóbbi-
nak látszik igazságot szolgáltatni s valóban
gondolkodóba ejthet a felett, hogy a par-
lament óra-műve nem mindig csálhatatlanul
jelzi az időt, javítást igényel.

Egy elfogult parlamenti életet mutat
be először is a német birodalmi gyűlés,
midőn a Vilmos császár által annyira dé-
delgetett, természetesen egy Bismarck lán-
gelmejéből, tüszívéből fakadt munkás-bizto-
sítási törvény ellen nyilatkozik. Mily de-
rült fény veszi körül az agg uralkodó ezüst
főjét, mily diaskör övezi korunk legnagyobb
államférfiát azon testülettel szemben, mely-
nek egyrészt saját népszerűségének tul-
szárnyalása, másrészt — a gyárosokat,
földbirtokosokat, ügyvédeket — a bármí
meltányos, bármí szent kötelei terhe haj-
ja az ellenzékiesség sorompói közé!

Szerencsés, Isten áldott uralkodó Vil-
mos császár! Soká kellett várnia a teljes
hatalomra, mert regnensége első napja
óta csak 25 év telt el. S most, a midőn ural-
kodásának huszonöt éves jubileumára kő-
szül, oly nagy tettekre tekinthet vissza
minők a német birodalom egységének meg-
alkotása, a germán faj tulsúlyának megál-
lapítása egy hatalmas román fájjal szem-
ben s oly nagy győzelmek, minők Sedan
és Königgrätz. A szerencsés uralkodó és
nagy minisztere Európa sorsát tartják ke-
zökben s a mi minden nagyság elenged-
hetlen feltétele: e nagyszabásu, világmoz-
gató eszmék mellett maradt feladata a ziv-
nek is. Élte alkonyán ez a két óriás a
szegények, a betegek, az agok áldását ki-
vánta meg. Az érdemlett nyugdíjait élvező
agg munkás... a munkaközben nyomor-
ulttá lett munkás, ki a munkó mellé
tisztességet és nem koldult ke-
nyeret kapjon... a terhei legsúlyosabb-
jától megmentett szegénység... Ezeket
hínténél el jóságuk, emberszeretetük. De
politikailag sem jelentéktelen az ő tervük;
a munkás sorsán furó-faragó szocializmus
hires »olajcseppje« nem csupán megkön-
nyítendő az államgéppezet csikorgó kerekei
nek forgását, de a szocializmust hosszú
időre... nyugalomba helyezné.

A parlament azonban »sceptit humi-
t, az az: földet kotor — s nem emelkedett a
nagy szellemek magas röptének színvona-
lái. Pedig a mit ők akarnak, az nem vé-
lemény-szerinti, de pozitív és kétségtelen
jó s ha a parlament és kormány összeüt-
kezéséből ennek győzelme származik, azt
mondjuk, hogy a parlament érdemlett sor-
sát nyerte el.

A parlamentarizmusra nézve határo-
zott vereség az angol alsóház eskü-affaireje
is. Bradlaugh, a híres eskütagadó, szent-
rünk olyanféle ember, a kihez hasonli-
tanak a mi parlamentünk botrányhajhászó,
párhajkoskodó, szenzáción lovagolgató kö-
zépzszerűségei. Esménye, alkotó képessége
nincsen, de hiu és hírvágyó: csinált bot-
rány. Az ő nagysága, az ő rendkívülisége
abban áll, hogy nem esküszik s ezen most
már formassággá vált semmi miatt egy-két-
szer ki is dobattá magát a parlament ter-
méből. Ugy történik, hogy a hecz-m-e-
i s ter botrányából elvi kérdés nővi ki
magát s a parlamentnek a felett kell sza-
vazni, hogy legyen-e ezentul eskü vagy ne?
A kormány oly szerencsés, hogy neki jut
a régi, elavult eskü-formula eltörlésének
indítványozása — s az ellenzék a mely
még azt is megtagadta, hogy a saját »nag-
sága« előtt megdöbent Bradlaugh most
már letehesse a parlamentáris esküt,*) meg-
buktat egy szabadelvű, teljesen a korszal-
lemből folyó indítványt; veszi, a midőn tu-
lajdonképen nyer s a vesztes Gladstonenak
engedi az erkölcsi győzelem pálmáját.

*) Helyreigazítjuk lapunk s ajtóhibáját:
Bradlaughnak Nortcothe indítványára nem engedte-
zett meg az eskü letétele. Szerk.

Mindkét eset veszedelmes sebet ejtett
a parlament tekintélyén és azon már a
fogalommal járó hiten, hogy a parlament
szabadelvéb s a korszallemhez, a kor sza-
bad eszméihez egy lépéssel mindig közelebb
jár, mint a korona s a kormányok által-
ban. Még csupán az van hátra, hogy a
francia köztársaság kállódjék el ebben a
nagy zálogházban, hol a nép a legdrágább
nemzeti kincsekért fizet magas kamatot és
a kor emez épületet tüzeveszélyesnek, egé-
szén újjáépítendőnek fogja nyilvánítani.

Reméljük azonban a legjobbat. A par-
lament mégis csak népképviselet;
a nép elvégre is kéri a féltett intézmény
veszedelmét s úgy intézkedik, hogy abban,
mint csodás tükörben — saját lényének
csak legszebb, legemesebb vonásait s nem-
zeti törekvéseinek hamisítatlan mását szem-
lélteti. Hogy a parlamentarizmus e kivá-
natos időpontjának tovább kéni nem le-
het, az nem csupán a külföldi példákól,
de saját parlamentünkön is látszik, mely
régén nem népképviselet már, hanem egy
erzszakos kormány-kéz által, görögütöz és
rossz muzsika, nagyon magasra felemelt be-
léptidíjak mellett igazgatott, azelőtt sza-
bad jellemek után indult, most fa és dró-
ton forgó alakok mutogatásából elősködő
bábszínház.

Országgyűlés. Kedden két honvédelmi ja-
vaslatot tárgyalt a képviselőház, miután előbb a
tegnapelőtt elfogadott javaslatok harmadszor is
megszavaztatták s a ház megállapodott abban,
hogy az önepek előtt pénteken tartja az
utolsó ülést. A napirenden állott első javaslat
az 1883. évi 39. törvényczikk 4. § a 14-ik
pontjának kivételre alkalmazására vonatkozik
Tischler Vincze előadó igen alaposan és
szépen védte a javaslatot, melyet elfogadtak
az ellenzék szónokai: Thaly Kálmán és Er-
nuszt is, bár agyálaiuknak kellő kifejezést
adtak. Thaly kivált a honvédelmi minisztert
támadta erősen. A javaslat védelmére az el-
lenzék észrevételek ellenében Ráday szolt,
s a javaslat részleteiben minden módosítás és
észrevétel nélkül ment keresztül. A második
honvédelmi javaslat a Ludovica Aka-
démia ról szóló 1872. XVI. törvényczikk
módosításáról szolt, melyet Csiky Kálmán elő-
adó indokolt hosszabb beszédben. Ezt is el-
fogadták az ellenzék szónokai, Orbán és
Nagy István; mindkettőnek felelt. A részle-
tes tárgyalás a 2. §-ig haladt.

Belföldi hírek. Szógyényi László
első osztály-főnök a külügyminiszteriumban,
belső titkos tanácsossá nevezetett ki. — A
pénzügyminiszter még e hó folya-
mán fogja összehívni az országos kataszteri
bizottságot, mely a miniszter elnökelete alatt
mint utolsó fórum fog a kataszter ellen beér-
kezett reklamációk felett határozni. — Za-
lamegye bizottsága közgyűlésén nagy lel-
kesedéssel egyhangulag elhatározta, hogy Ko-
suth Lajoshoz, hazánk nagy fiához, 80-ik szü-
letésnapja alkalmából üdvözlő feliratot intéz.
— Temesvárott, több nap óta tartó eső-
zések következtében, a Béga és a Temes víze
megaradt, a gyárvarosban valamennyi zsili-
elzárattott. Felülről folytonos áradást jelen-
tenek.

A csángók. Torontálmegey heftői köz-
gyűlésén azon megdöbent jelentést tettekt,
hogy Pancsován az ott letelepedett csángók a
lehető legrosszabb helyzetben
vannak s a közgyűlésen meg is jelent egy
csángó, ki hofitár-ai ottani nyomorát elpana-
szolta! A megye vizsgálatot rendelt s az ügy-
röl a kormányt is értesíté. Reméljük, hogy a
budapesti csángó-bizottság is rögton informál-
tatja magát az ügy állásáról. Az ejeli órák-
ban Pancsováról oly forrásból, mely a töltés-
építő válalatra vihető vissza, táviratot vet-
tek, mely azt adja elő, hogy a pancsovai
csángók helyzete lehető legjobb — de egy-
szersmind sürgeti az adományoknak az eddi-
geknel is nagyobb mérvű gyűjtését. Miért?
A Pancsován letelepedett csángó tisztességes
bérért dolgozni akarnak; munka kell oda és
tisztességes bér, nem pedig könyöradamány!

A csángók betelepítésére újabb Bukovi-
nába utazó küldöttség gr. Lázár Vincze és
Jenő társaságában vasárnap reggel Illisches-
tiebe érkezett. Innen Józsefalvára ment. A
falu népe bandériummal s zászlókkal várta a
falu határára. A faluban tarackdurrrogással
s pisztolylövéssel fogadtattak. Délután a fiatal-
ság táncmultságában gyönyörködtek. József-
falváról 220-an jönnek. Ejjelre Istensegítség
várták, de Odessalchi herceg s a két gróf el

lévén fáradvá, Szucsaván maradtak. Szádeczky
és Benedek Elek éjjelkor vasuton Istensegítség-
re jöttek; ott a vasutnál égő lámpásokkal nagy
néptömeg várta s László István plebános üd-
vözölte a küldöttséget. Beszédre Szádeczky
felelt. A falu ki volt világítva. Eljönne 50
család, de nem vihetik, csak azokat, a ki-
nek hely marad. Csütörtökön vagy pénteken
indulnak.

A parlamentizmus. Scholz német mi-
niszter nagyfotósság nyilatkozatokat tett,
midőn a német bir. gyűlés az 1884. és 85-iki
budgetet tárgyalta. Indittatva érzem magam
— ugymond — azonnal felelni az előttem
szóló (Bamberger) történeti — politikai fejte-
getéseire. Ha előttem szóló azt mondja, hogy
ez idő szerint nem lehetséges többé szabad
szót szólni a nélkül, hogy félre ne értsék az
embert, én erre ezt felelem: Soha sem volt
még idő, midőn a kis és nagy hatóságokat oly
hallatlan módon megtámadták volna a népb-
en s a sajtóban, mint most. (Nyugtalan-
ság balról, helyeslés jobbról.) Bamberger ur
elégiaja tehát jogosulatlan. Kö-
szönetet mondok ez urnak azért, hogy olyan
öszintén követelte a parlamentáris kormányt;
azt mondta, minden parlamentnek van joga
követelni, hogy a kormányzat a többség óhaj-
tása szerint kezeltesse. Ez a nyilatkozat iga-
zán felvilágosítólag fog hatni, fordulópontot
fog parlamentünk vitáiban alkotni. Mi azt
mondjuk: A mi kormányunk nem
parlamentáris, hanem monar-
chikus. (Helyeslés jobbról.) Hol
van itte parlamentben többség? (Igaz jobbról.)
Hol lehet azt állandóan és tartósan meg-
találni? Ilyen pártszakadással szemben, mi-
nők e házban vannak, el kell itelni ez önök
előmetét. Vagy parlamentáris kormányzat,
vagy alkotmányosság legyen? Nincs-e har-
madik eshetőség is? Nem lehet-e a kor-
mányzatot az uralkodó akara-
ta szerinta népképviselet közre-
működése és tanácsa mellett
vezetni? (Nagy nyugtalan-
ság balról, élénk tetszés jobbról.)
Igy szolt tovább: A német nép s a porosz
nép egyáltalán meg nem engedheti, hogy fon-
tos törvényhozői aktusokat ezzel gátoljanak
Nálunk is népképviselet és korona közt a fe-
lelős miniszter áll, ezt a birod. kancellár a
mult ülésszakban hosszú beszédben áldotta s
tölem csaknem vakmerőség lenne ez irányban
még valamit mondani. A különbség nálunk
csak az, hogy az eldöntés a politika
vezetése felett az uralkodó ke-
zében van, kinek akaratától az függ, de
az egyes rendszabályokért ép olyan a felelős-
ség, mint más országban. Ostoba az, ki
nálunk köztársaságra törek-
szik; de mi más a parlamentá-
ris kormányzat, mint átmenet a köz-
társaságra? (Zaj balról, élénk
tetszés jobbról.)

Az ország függetlenségi-párt heftőn
tartott értekezletén tárgyalás alá vétetett az
1882. évi 39. t. czikk illető szakaszainak mó-
dosításáról szolt törvényjavaslat bizonyos ö-
nkényesi korosztályoknak a honvédséghez le-
endő áthelyezése tárgyában. A törvényjavaslat
elfogadtatik, de a párt álláspontjának kifejté-
sével, mely az, hogy a párt az ilyen törvény
ben csekély javulást, de nem organikus szer-
vezést lát. Hasonló nézet nyilvánult a Ludo-
vika-akadémiáról szolt törvényjavaslatra nézve
is, mely mellett Magyarország követelése a
magyar tiszti akadémia iránt fentartatik. Kül-
önbözen ezen törvényjavaslat is elfogadtattott.

A pénzügyminiszter az idei deficit
egy részét akként kívánja fedezni, hogy
22 telepítvényes községbeli telepesein fenlévő
6.756.000 frtnyi követelését eladja a magyar
földhitelintézetnek oly formán, hogy ez intézet
6.800.000 frtnyi kölcsönt ad záloglevelekben a
kormánynak; ennek fejeiben lekötöttnek a
pécska kovácsházi uradalombeli telepítvényes
birtokok és mellékjelzőlög meg anyi állam-
vagyon, hogy e jelzálogos kölcsön szabályszeru
fedezetet találjon. A kölcsön legfeljebb 42 év
alatt törlesztendő; az évi járadék kamatot és
töke-törlesztést együtt véve, a névérték 6 szá-
zékánál több nem lehet. A járadékot a pénz-
ügyminiszter fizeti a földhitelintézetnek, a te-
lepek pedig mint eddig fizetik a kincstárnak
a megállapított évi váltásgrészeket. Az in-
tézet a kormánynak nyújtott kölcsön megfelelő
kötését minden egyes telepítvényi birtokra
bekebelezeti s ha a telepek fizetési kötele-
zettségét nem teljesíti pontosan, akkor az in-
tézet követelésének érvényesítése végett köz-
vetlenül a telekkönyvi tulajdonos ellen is for-
dulhat. (Gyönyörű omen az ép most telepített
csángókra nézve! Szerk.)

Bismarck herceg — ugy látszik —
kiváló súlyt fektet a budapesti főközlöni ál-
lásra, mert ezuttal egyik kiváló diplomatát
küldi ide. Gróf Berchem, az unjon kinevez-
tett német főközlöni, már több év óta műkö-
dik monarchiánkban, mint a bécsi úmet nagy-
követség első tanácsosa, és ez fontos bizalmi
állás azon viszonynál fogva, mely monarchiánk
és Németország közt fennáll. Ezen viszonyhoz
hozzájárulni neki magának is lehetőleg alkalma,
mert létesítése ugy, mint megszilárdulása már
az ő bécsi működésének idejébe esik és a
nagykövetség változása mellett és távolléte alatt
mintegy neki juthatott ezen viszony kontinuitá-
sának képviselése. Gróf Berchem, dacára a
német diplomáciában elért kiváló állásának,
aranylag még fiatal ember. Nehány évvel e-
zelőtt nősült meg. Neje magyar leány, Pallavi-
cini Ernestin ögrófnő, közel rokona Pallavi-
cini Ede ögrófnak, a magyar hitelbank igaz-
gatójának. Rokonsága a Pallavicini, Erdődy és
Festetics családokkal, általán magyar öszez-
köttesei, melyeket mindig előszeretettel
ápol, bizonyára hozzájárultak Bismarck her-
czeg ezen választásához. (P. N. F.)

Választói névjegyzék.

Debreczen, máj. 3.
A mint jó levele megirtuk, a jövő évi
közvetlen választások tárgyában körren-
jeletet intézett a belügyminiszter a törvény-
hatóságokhoz, melyben hangsúlyozza, hogy az
évi választók névjegyzéke pontosan állít-
tassék össze, s a választási törvényben az
összeírásra, a jegyzék kifüggesztésére
stb. előirt határidőket pontosan megtar-
tassék, és szigorú kötelességnek ismerjék
üléseik jegyző-
könyveit ellenőrzés szempontjából, az ülés
után következő napon azonnal, legkésőbb 3 nap
alatt a belügyminiszterhez fölterjeszteni.
A miniszteri rendelet tulajdonképen a
közvetlen választás tervét illeti, mint
a melynek feladata a választói névjegyzékek
összeállítása az általa kinevezett küldöttség
útján s elmondhatjuk, hogy Debreczen város
közvetlen választásán máris követelt el oly
hibát, mely a törvény betűibe s még inkább
szellemébe ütközik. Az 1874. évi választási tör-
vény második, »A központi választás-
má ny ról« szolt fejezetének 22. §-a ugyanis
éleg világosan értesít arról, hogy:

»Az ülések első napjáról önök a tagokat
külön meghívók által értesíti; ezen meghívás v-
rosunkban 3, más törvényhatóságokban 8
nappal az ülések megkezdése előtt elküld-
endő, illetőleg közzétendő.«
Igy hangzik a törvény, melyben nevez-
tes suly van fektetve az illető leg szón;
aligha értelmezhetjük másképen a törvény
célzatát, minthogy oly helyeken, a hol a kö-
zönség rendelkezésére hirlapok állanak, ott a
3 nappal előre való közzététel hirlapok
vagy akár falragasztás útján is történik, mert
ilyesmit kidobolni civilizált helyeken nem szok-
ás. Ezen közzététel nem történt meg s a
közvetlen választás tervén tegnap ülése, mely —
tudomásunk szerint az összeíró küldöttségek
kinevezésével foglalkozott, nagyon is suttym-
ban talált összeülni. Van ugyan szó a törvény
ugyané §-ában arról is, hogy kivételnek »en-
dőkivüli esetek«, »midőn az elnöknek jo-
gában áll a központi választás tervét időhaladé-
k nélkül összeírni, és azon esetek, a melyek-
ben a központi választás tervének első
napját a jelen törvény határozza meg.« Hogy
jelenleg ezen kivételes eseteknek egyike sem
forgott fenn, az kétségen kívül való.

A törvényességén kívül azonban még a
meltányosságai szempontja is bator-
kodunk figyelmeztetni a központi választás tervét.
Nem akarjuk mérlegelni, mekkora tért fog-
lal a városunkban a függetlenségi párt, de az
kétséget sem szenved, hogy számban és erőben
egyaránt tekintélyes levén, megkövetelheti,
hogy az összeíró küldöttségekben,
ha nem is aránylag, de okvetlen
ülképviselve legyen. Ezt a mel-
tányosságai szempontot követik a parlamentben
és ha nálunk elmulasztották volna, elni fo-
gunk minden rendelkezésünkre álló törvényes
orvoslattal. A törvény könnyen kijátszható;
megkaptuk ezen egyoldalúság bírálatát a tavalyi
tömeg s reklamációk alkalmával is, a midőn
különb a k. b. 150. pártunk által eszközölt
felszólalás nagyobbrészt a k. b. k. k. k.
ria részünkre döntötte el. A központi választ-
mánt egészen a saját arculatára megterem-
tett kormányt saját érdekében is cseleked-
nek a méltányosság hely szemlélő tartásául,
mert ellenkező esetben a bizonyos helyre há-
ramolható személyes felelősséget
megosztaná s elejét venné a gyanúsításnak,
melynek az eddig követett eljárás elég biztos
támaszt nyújtana.
Megtetttük figyelmeztetésünket s szeretjük
hiinni, hogy nem hiába.

